

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ходаківський В. М., асистент

Постановка проблеми. Проблема інвестиційного забезпечення ефективного розвитку підприємств має загальнодержавне значення. Вирішення цієї проблеми життєво важливе для всіх суспільно-економічних систем, вирізняється різноманітністю моделей, складністю та особливостями механізмів і залежить від конкретних обставин, а тому аспекти інвестиційного забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств потребують ґрунтовного вивчення.

Аналіз останніх досліджень. Класичні погляди на проблему ефективності інвестицій сформулювали Ф. Кене, Т. Ман, К. Маркс, Д. Міль, Д. Рікардо, Н. Сеніор, С. Сімонді, А. Сміт, Ж. Тюрго, в Україні, зокрема, В. Г. Андрійчук, І. А. Бланк, П. І. Гайдуцький, В. М. Гейць, М. І. Герасимчук та інші. Однак питання, пов'язані з підвищенням рівня ефективності інвестицій, формуванням ефективної інвестиційної стратегії, активізацією процесів кооперування та інтеграції на основі сталого розвитку сільськогосподарських підприємств, залишаються недостатньо вивченими.

Мета, об'єкт та методика дослідження. Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних засад та розробка практичних рекомендацій щодо інвестиційного забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств. Об'єкт дослідження – процес інвестиційного забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання і системний підхід, за допомогою яких досліджено теоретичні й методологічні засади формування інвестиційного забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств, сучасні умови та особливості їх здійснення і перспективи залучення. При

узагальненні теоретичних і методологічних засад формування інвестиційного забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств використано прийоми абстрактно-логічного методу, зокрема аналіз, синтез, індукцію та дедукцію. В аналітичних дослідженнях застосовано ряд методів порівняння, середніх і відносних величин, рядів динаміки, графічний.

Результати дослідження. З метою визначення стратегічних для інвестування галузей сільського господарства підприємств Житомирської області, використано результати ранжирування останніх (галузей сільського господарства) за середнім інтегральним показником інвестиційної привабливості, а також враховано розподіл пріоритетів розвитку аграрної сфери Житомирщини в контексті забезпечення продовольчої безпеки населення та формування конкурентоздатного аграрного сектору національної економіки. В наслідок чого встановлено, що до зони стратегічної інвестиційної привабливості, для якої середній інтегральний показник становить 17,5, належать наступні галузі: зерновиробництво, скотарство, свинарство, картоплярство та буряківництво (табл. 1).

До зони середньої інвестиційної привабливості належать галузі: садівництво, м'ясне птахівництво та вирощування соняшнику. Середній інтегральний показник по даній групі галузей складає 8,47. Найменш привабливими є галузі: рибне господарство, виноградарство, виробництво яєць та овочівництво. Середній інтегральний показник по даній групі галузей складає 5,37. Таким чином, пріоритетними напрямками інвестування у сільськогосподарську діяльність підприємств Житомирської області є вирощування зернових та зернобобових культур, картоплі і цукрових буряків, а також виробництво м'яса та молока. Збільшення обсягу інвестицій в основний капітал сільськогосподарських підприємств зумовлено переважно зростанням суми амортизації на 227,8 млн. грн. або до рівня 944,2 млн. грн. [1]. При цьому виходили з того, що сума амортизації буде в повному обсязі використовуватися на оновлення і відтворення основних засобів підприємств.

Таблиця 1

Розподіл галузей сільського господарства підприємств Житомирської області за зонами інвестиційної привабливості

Галузі сільського господарства	Середній інтегральний показник	Зона інвестиційної привабливості
Зерновиробництво	19,5	Стратегічна
М'ясне скотарство та свинарство	19,2	
Картоплярство	18,3	
Вирощування цукрових буряків	17,8	
Молочне скотарство	12,7	
Садівництво	9,12	Середня
Птахівництво (м'ясне)	8,24	
Вирощування соняшнику	8,06	
Рибне господарство	6,47	Низька
Виноградарство	5,7	
Виробництво яєць	5,1	
Овочівництво	4,2	

Джерело: власні дослідження.

Для визначення прогнозних параметрів розвитку процесів інвестування у сільськогосподарські підприємства Житомирської області на період до 2017 р. застосовано відповідний методичний інструментарій, зокрема: прийом екстраполяції, розрахунково-конструктивний, регресивного аналізу (табл. 2). Як свідчать дані табл. 2, у 2017 р. порівняно із середнім значенням за 2005-2010 рр. обсяг інвестування у

сільськогосподарські підприємства Житомирської області зросте на 484,4 млн. грн. або на 31,8 % і складе 2008,0 млн. грн. У тому числі сума інвестицій в основний капітал сільськогосподарських підприємств зросте на 402,5 млн. грн. або до рівня 1668,6 млн. грн., сума інвестицій у приріст оборотних активів – зросте на 81,9 млн. грн. або до рівня 339,4 млн. грн.

Таблиця 2

Прогнозні параметри інвестування у сільськогосподарські підприємства Житомирської області на період до 2017 р., млн. грн.

Показники	У середньому за 2005-2011 рр.	2017 р.	Відхилення,+/-
Інвестиції в основний капітал	1266,1	1668,6	402,5
Чисті інвестиції	549,7	724,4	174,8
Амортизація	716,4	944,2	227,8
Інвестиції у приріст активів	257,5	339,4	81,9
Всього інвестицій	1523,6	2008,0	484,4

Джерело: власні дослідження.

Вважаємо за необхідне, для забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств області на основі посилення інвестування у дані підприємства, здійснити комплекс наступних заходів: створити регіональні аграрні інвестиційні фонди, розширити систему державного кредитування врожаю, удосконалити методи діяльності банківської системи, розвивати іпотечне кредитування, розширити товарне кредитування сільськогосподарських товаровиробників, налагодити лізингову діяльність. Продаж об'єктів незавершеного будівництва проводити на конкурсах та аукціонах із залученням як вітчизняного, так і зарубіжного капіталу [2]. Також слід створити сприятливі умови для залучення сторонніх економічних структур для завершення розпочатих будівельних та інших фінансово-містких робіт з метою їх наступної участі у діяльності сільськогосподарських підприємств на взаємовигідних умовах. Крім того, доцільно забезпечити пряму державну фінансову підтримку щодо впровадження нової техніки та інноваційних технологій у виробництво.

Висновки. Прогнозні показники виробничо-економічних параметрів діяльності сільськогосподарських підприємств Житомирської області, розраховані на основі поліпшення стану інвестування, свідчать, що у 2017 р. порівняно з 2010 р. масштаби діяльності підприємств зростуть на 9,2 %; рівень інтенсивності виробництва зросте на 3,8 %; середньорічний рівень продуктивності праці підвищиться на 3,3 %; як наслідок виручка від реалізації продукції зросте на 12,7 %, а прибуток – на 28,2 %. При цьому коефіцієнт окупності витрат у середньому складе 1,12, а рівень рентабельності виробництва – 12,5 %. Дані зміни, безумовно, є позитивним явищем у розвитку аграрного сектора Житомирської області. Разом з тим, як свідчить досвід кращих сільськогосподарських підприємств області, їх кількісний вираз може бути більш вагомий. Комплексна дія зазначених заходів дасть можливість значно поліпшити рівень інвестування сільськогосподарських підприємств Житомирської області, а отже, і ефективність їх господарювання в контексті забезпечення сталого розвитку [3, с. 132–136].

Використані джерела інформації

1. Пересада А. А. Реалізація інвестиційних проектів в Україні / А. А. Пересада, В. В. Зубленко // Фінанси України. – 2011. – № 3. – С. 106–112.
2. Музика П. М. Підвищення ефективності інноваційної підприємницької діяльності в сільському господарстві / П. М. Музика // Економічний часопис. – 2010. – № 6. – С. 66–67.
3. Махмудов О. Г. Інвестиційна політика і управління: монографія / О. Г. Махмудов. – Донецьк : Донбас, 2011. – 614 с.